

**CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI**

**Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi**

kmop

Liceul Tehnologic Ticleni
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

CONSOLIDAREA EFORTURILOR ANTI-BULLYING:

**CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI**

**Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi**

kmop

Liceul Tehnologic Ticleni
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

CUPRINS

UN GHID CUPRINZĂTOR PENTRU PROFESORI PRIVIND SCENARIILE GAMIFICATE	2
Ghid operațional bazat pe dovezi pentru sistemele școlare europene	2
SECȚIUNEA 1: CADRU METODOLOGIC ȘI FUNDAMENT TEORETIC	2
1.1	2
1.2	5
SECȚIUNEA 2: SCENARII ȘI PLANURI DE LECȚIE (INDICAȚII PAS CU PAS PENTRU PROFESORI)	6
2.1. CUM SE UTILIZEAZĂ PLATFORMA?	6
2.2 ALEGEREA SCENARIULUI	8
SCENARIUL 1: „Poreclirea nu este amuzantă” (Cadrul Danilo Dolci - CSC)	8
SCENARIUL 2: „Abordarea agresiunii fizice și a discriminării” (Cadrul KMOP)	13
SCENARIUL 3: „Incidentul de pe coridor” (Cadrul Asociației Know and Can)	19
SCENARIUL 4: „Rățușca cea frumoasă sau cea urâtă?” (Cadrul MSPEI)	22
SCENARIUL 5 „Chatul de grup și mema” (Cadrul Liceului Tehnologic Ticleni)	26
SCENARIUL 6: „Când cuvintele online dor: povestea lui Ari” (Cadrul Üsküdar MEM)	32
ANEXĂ: RESURSE PENTRU PROFESORI ȘI ȘABLOANE PENTRU ELEVI	38
SECȚIUNEA 5: FIȘE DE LUCRU PENTRU ELEVI ȘI JURNALE DE REFLECȚIE	38
5.1 Jurnalul de reflecție asupra scenariului (Monitorizarea cunoștințelor și emoțiilor)	38
5.2 Cardul meu personal cu acțiuni de martor activ	39
SECȚIUNEA 6: EVALUĂRI FORMATIVE DE CONSOLIDARE	40
6.1 Test cumulativ pentru modulele 1–4 (Evaluare tipăribilă pentru clasă)	40
SECȚIUNEA 7: FIȘE DE LUCRU PENTRU STRATEGII DE ADAPTARE ȘI CONTRACARARE	41
7.1 Cadrul comunicării „Girafa” (Instrument pentru incluziune relațională)	41

**Co-funded by
the European Union**

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

7.2 Protocolul amprentei digitale (Strategie de contracarare a cyberbullyingului) 42

SECȚIUNEA 8: PORTALURI INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE ȘI LINII DE ASISTENȚĂ 42

UN GHID CUPRINZĂTOR PENTRU PROFESORI PRIVIND SCENARIILE GAMIFICATE

Ghid operațional bazat pe dovezi pentru sistemele școlare europene

SECȚIUNEA 1: CADRU METODOLOGIC ȘI FUNDAMENT TEORETIC

Bullyingul școlar nu este o interacțiune izolată, diadică, între un elev agresiv și o țintă vulnerabilă. Dimpotrivă, abuzul între colegi este un fenomen sociologic și sistemic complex, susținut de ecosistemul colectiv al clasei.

Atunci când are loc un incident pe coridor, în clasă sau într-un chat de grup, continuarea, escaladarea ori rezolvarea lui depinde în mare măsură de publicul format din colegii din jur. În loc să se bazeze pe măsuri disciplinare depășite și superficiale, care sancționează doar simptomele individuale, cadrul SABE vizează dinamica psihosocială de grup care permite abuzului între colegi să persiste.

1.1 Proiectul și curriculumul SABE

Proiectul **SABE (Strengthening Anti-Bullying Efforts – Consolidarea eforturilor anti-bullying)** este o inițiativă europeană inovatoare, concepută pentru a aborda natura în continuă schimbare și cu multiple fațete a bullyingului și cyberbullyingului în sistemele școlare contemporane. Dezvoltat pentru elevi cu vârste între 7 și 16 ani, proiectul se îndepărtează de practicile disciplinare depășite și superficiale care doar sancționează manifestările individuale ale comportamentului neadecvat. În schimb, acesta vizează dinamica sociologică și sistemică complexă a grupului de colegi, care permite excluderii și abuzului între colegi să se dezvolte în săli de clasă, pe coridoare și în spațiile digitale.

În centrul curriculumului se află **Platforma de învățare gamificată SABE**, care transformă dilemele reale legate de bullying în simulări digitale captivante, bazate pe povești. Oferind un

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Târgu Mureș
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

ecosistem digital sigur, de sprijin și cu miză redusă, proiectul le permite elevilor să exploreze consecințele directe ale propriilor alegeri fără riscuri în lumea reală. Prin acest cadru pedagogic gamificat, inițiativa SABE cultivă activ empatia, valorizează diversitatea, oferă „majorității tăcute” strategii sigure de intervenție ca martori activi și dezvoltă o cultură școlară anti-bullying colaborativă și durabilă în toate rețelele internaționale de parteneri.

Prin adoptarea **unei abordări pedagogice holistice și gamificate**, platforma urmărește:

- Cultivarea empatiei, incluziunii și comportamentului activ al martorilor.
- Dezvoltarea, la elevi, a unor mecanisme interactive de rezolvare a problemelor pentru a recunoaște, preveni și contracara formele contemporane de violență și excludere.
- Oferirea unui ecosistem digital sigur și cu miză redusă, în care elevii explorează consecințele alegerilor fără riscuri în lumea reală.

Curriculumul cuprinde șapte module teoretice și interactive de bază. Fiecare modul abordează o dimensiune esențială a prevenirii bullyingului, formării caracterului și cetățeniei digitale. (Pentru curriculumul complet, vă rugăm să faceți [clac](#).)

Modulul 1: Înțelegerea dinamicii bullyingului

- **Conținut de bază:** Definiții, mituri și tipuri de bullying explorate prin scenarii variate, adaptate vârstei.
- **Accent pe incluziune:** Identificarea vulnerabilităților în rândul grupurilor prin exemple incluzive din punct de vedere social.
- **Strategie sistemică:** Abordare la nivelul întregii școli, cu protocoale concrete de raportare și campanii de conștientizare.

Modulul 2: Cauze profunde și răspunsuri responsabile

- **Conținut de bază:** Dezvoltarea empatiei prin jocuri de rol țintite și formate de discuție de Învățare Socio-Emoțională (SEL), adaptate vârstei.
- **Accent pe incluziune:** Urmărirea justiției restaurative și a reconcilierii comunitare, în locul sancțiunilor exclusiv punitive.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executivă Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- **Strategie sistemică:** Cadre de autoîngrijire și strategii de adaptare pentru cadrele didactice care se confruntă cu factori de stres profesional.

Modulul 3: Intervenție timpurie și sprijin

- **Conținut de bază:** Exemple practice și adaptate de intervenție pentru diferite grupe de vârstă și medii de comunicare.
- **Accent pe incluziune:** Protocoale specializate de consiliere care răspund nevoilor psihologice specifice ale diferitelor grupuri-țintă.
- **Strategie sistemică:** Consolidarea comunității prin formarea de alianțe între profesori și colaborări cu experți.

Modulul 4: Integrarea în curriculum, la nivelul disciplinelor

- **Conținut de bază:** Integrarea directă a temelor anti-bullying, empatie și respect în limbi, științe, arte și sport.
- **Accent pe incluziune:** Proiecte de clasă și de școală care promovează activ diversitatea, egalitatea și nonviolența.
- **Strategie sistemică:** Abordarea problemelor etice, a limitelor siguranței digitale și a riscurilor ascunse din jocurile și platformele online.

Modulul 5: Parteneriate constructive cu părinții

- **Conținut de bază:** Formate de comunicare cu părinții adaptate vârstei, ateliere colaborative și întâlniri structurate.
- **Accent pe incluziune:** Ghiduri de discuție țintite, adaptate categoriilor de elevi vulnerabili sau dezavantajați.
- **Strategie sistemică:** Implicarea continuă a părinților și verificări structurate după investigarea incidentelor, pentru schimbări sustenabile pe termen lung.

Modulul 6: Răspunsul la cyberbullying

- **Conținut de bază:** Educație proactivă privind alfabetizarea digitală, amprenta digitală și amenințările online, diferențiată pe grupe de vârstă.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- **Accent pe incluziune:** Investigarea, urmărirea și documentarea în siguranță a cazurilor de hărțuire online, fără escaladarea prejudiciului.
- **Strategie sistemică:** Gestionarea limitelor juridice stricte, a problemelor de confidențialitate ale elevilor și a sprijinului specializat de consiliere digitală.

Modulul 7: Crearea unui mediu școlar sigur

- **Conținut de bază:** Crearea unor campanii de conștientizare cu vizibilitate ridicată și a unor mecanisme sigure de raportare, adaptate explicit diferitelor vârste.
- **Accent pe incluziune:** Îmbunătățirea continuă a politicilor pentru a răspunde nevoilor în schimbare ale diferitelor grupuri de elevi.
- **Strategie sistemică:** Evaluarea impactului prin monitorizarea rezultatelor intervențiilor în cadrul unor evaluări școlare anuale riguroase.

1.2 Integrarea platformei gamificate în activitatea didactică

Înainte de începerea oricărei activități de dezvoltare software, partenerii au desfășurat sesiuni pilot față în față în școlile locale pentru a testa limitele interactivității, transcrierile și impactul emoțional al poveștilor. Aceste testări au asigurat faptul că materialul educațional surprinde în mod eficient dinamica clasei și este relevant pentru grupele-țintă de vârstă (7–16 ani), înainte de digitalizarea curriculumului. Platforma **SABE include 6 scenarii interactive principale**, bazate pe povești, cu niveluri diferite de dificultate, adaptate diverselor grupe de vârstă. După pilotările reușite în școli, proiectul a transformat aceste șase scenarii, inițial bazate pe text și joc de rol, într-o aplicație digitală dinamică. Scenariile școlare validate și testate în prealabil au fost programate într-un motor interactiv de povești cu alegeri ramificate.

Pentru a maximiza eficiența platformei, profesorii ar trebui să urmeze un model structurat de implementare în trei etape:

Pasul 1: Pregătirea înainte de joc (10–15 minute)

- **Obiectiv:** Crearea cadrului și activarea cunoștințelor anterioare.
- **Acțiune:** Introduceți tema specifică a modulului (de ex., cyberbullying). Recapitulați terminologia de bază și stabiliți așteptări clare pentru o participare respectuoasă la joc.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

Pasul 2: Joc activ și navigarea scenariului (20–25 de minute)

- **Obiectiv:** Învățare experiențială imersivă.
- **Acțiune:** Elevii navighează pe platforma online individual sau în grupuri mici. Ei întâlnesc dileme din viața reală, analizează perspectivele diferitelor personaje și observă consecințele imediate ale acțiunilor lor într-un ecosistem digital sigur.

Pasul 3: Discuție ghidată și reflecție (15–20 de minute)

- **Obiectiv:** Transferarea experienței digitale de joc în schimbări comportamentale din viața reală.
- **Acțiune:** Facilitați un dialog deschis în clasă, utilizând întrebări de reflecție țintite.

După fiecare scenariu gamificat, acest manual oferă un curriculum complet pentru o **oră suplimentară**. Marcată clar ca opțională, această oră este destinată profesorilor care doresc să aloce timp suplimentar pentru aprofundarea temelor scenariului prin activități interactive de grup, exerciții de dezvoltare a competențelor și activități orientate spre comunitate.

SECȚIUNEA 2: SCENARII ȘI PLANURI DE LECȚIE (INDICAȚII PAS CU PAS PENTRU PROFESORI)

2.1. CUM SE UTILIZEAZĂ PLATFORMA?

Bine ați venit la ghidul practic de navigare pentru **Platforma e-learning anti-bullying SABE** (<https://platform.sabe-anti-bullying.eu/>).

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

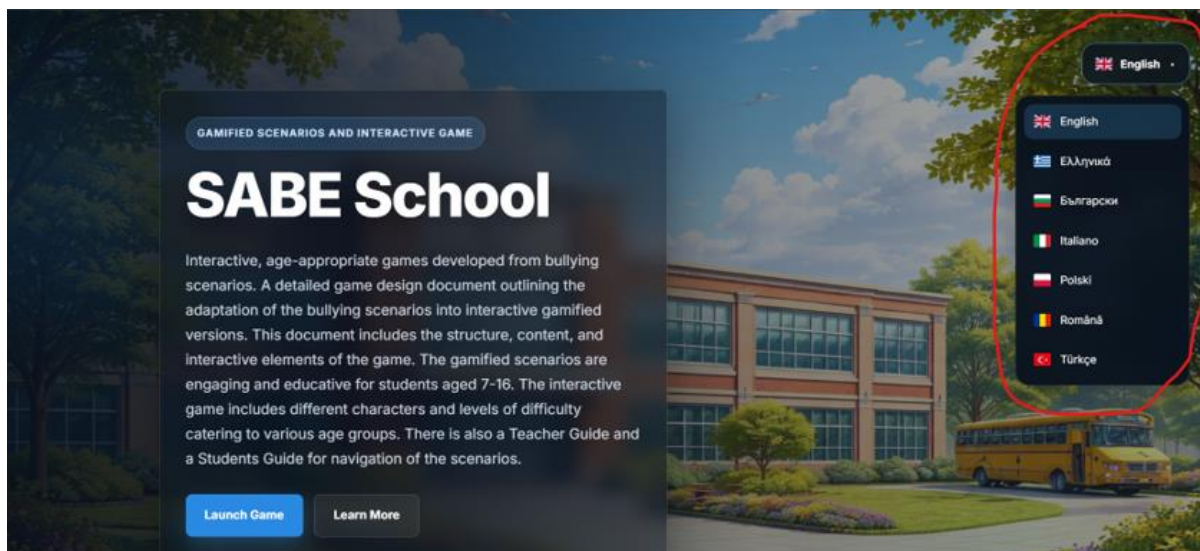
Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Ticleni
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

Atunci când utilizați **Platforma e-learning anti-bullying SABE**, puteți comuta cu ușurință interfața între diferite limbi (de exemplu, engleză și turcă), în funcție de nevoile clasei. Priviți în colțul din dreapta sus sau în panoul introductiv principal al interfeței web (<https://platform.sabe-anti-bullying.eu/>). Veți vedea butoane distincte pentru selectarea limbii sau pictograme cu steaguri reprezentând limbile disponibile ale partenerilor. Faceți clic pe abrevierea limbii sau pe steagul corespunzător clasei dumneavoastră.

Indiferent dacă sunteți profesor și pregătiți o sesiune de clasă live, administrator și elaborați un plan de lecție sau elev pregătit să înceapă activitățile, punctul de intrare este pagina principală. Aceasta este împărțită în două trasee distincte, în funcție de ceea ce doriți să realizați.

Urmați instrucțiunile directe de mai jos pentru a începe sesiunea:

ALEGEȚI DESTINAȚIA: CELE DOUĂ BUTOANE CU LINKURI WEB

Când deschideți pentru prima dată platforma, priviți cele două butoane proeminente afișate pe ecran. Trebuie să alegeți unul în funcție de obiectivul dumneavoastră curent:

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

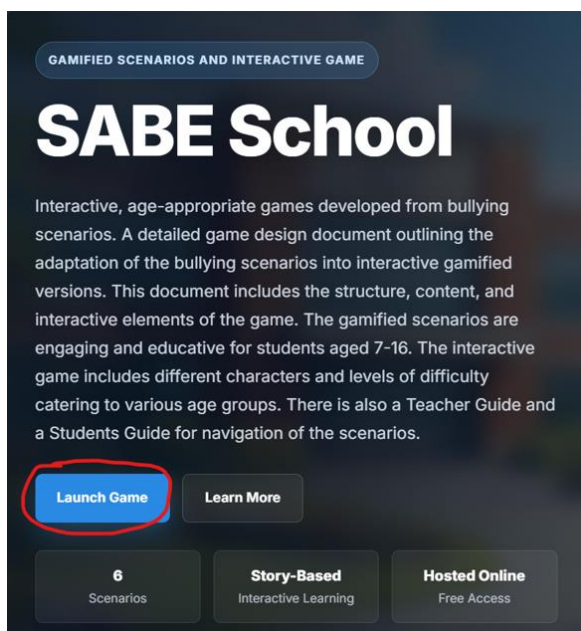
Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmOp

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

OPȚIUNEA 1: Faceți clic pe „LAUNCH GAME” pentru a rula scenariile interactive

Dacă obiectivul este să începeți imediat o lecție activă, să desfășurați un atelier cu elevii sau să exersați abilități de intervenție între colegi, **faceți clic pe butonul LAUNCH GAME**.

- ☐ **Ce se întâmplă** în continuare: Platforma va rula motorul principal al aplicației (story.html) direct în browser.
- ☐ **Ce veți vedea:** Se deschide catalogul de simulări interactive care conține cele șase scenarii ale **partenerilor europeni**. **Puteți selecta** o poveste pentru a urmări desfășurarea conflictelor dintre colegi, puteți face alegeri în punctele critice ale dilemelor și puteți vedea cum deciziile dumneavoastră influențează direct siguranța emoțională a personajelor.

OPȚIUNEA 2: Faceți clic pe „LEARN MORE” pentru a explora documentația proiectului

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

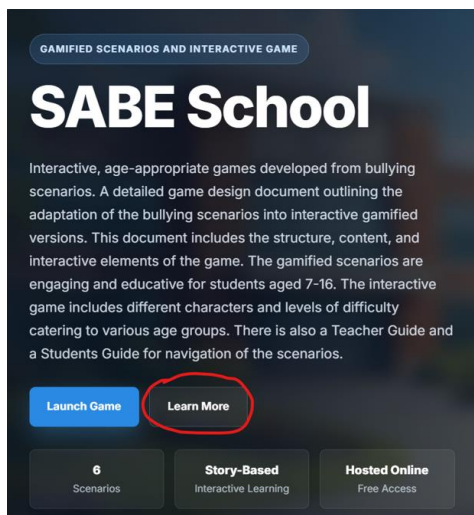
Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmCOP

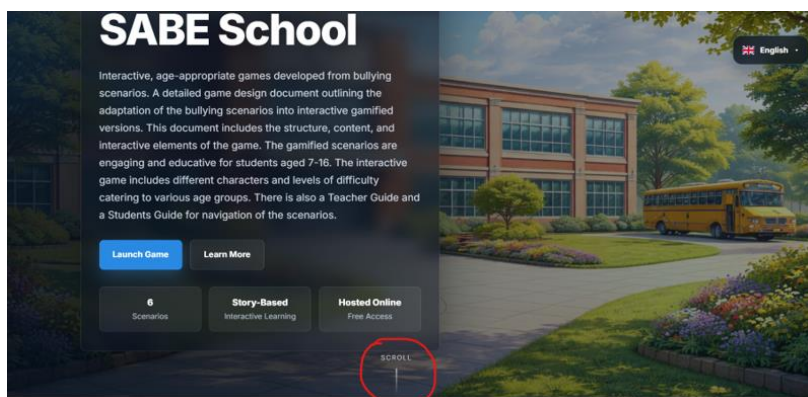
Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

Dacă sunteți cadru didactic și pregătiți un cadru curricular, părinte care caută resurse despre siguranța școlară sau partener internațional interesat de contextul structural aprofundat, **faceți clic pe butonul LEARN MORE.**

- **Ce se întâmplă în continuare:** Browserul va ocoli firul jocului și va deschide Portalul centralizat **de informații al proiectului SABE.**
- **Ce veți vedea:** Acest portal conține contextul complet și metodologia proiectului. Puteți citi despre partenerii consorțiului,

Când derulați pagina în jos, veți vedea butoanele de evaluare.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

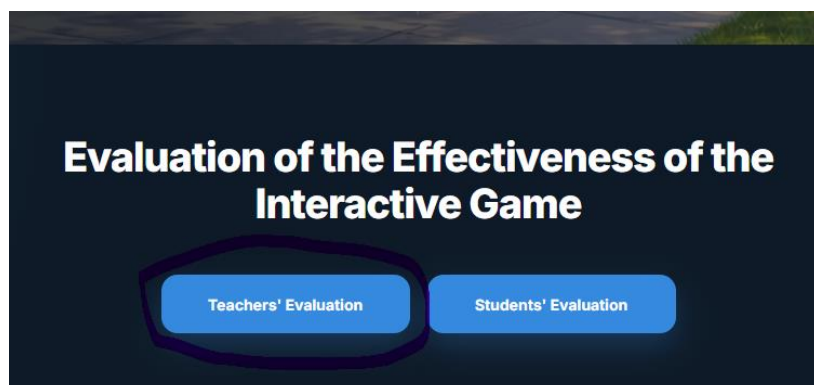
Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

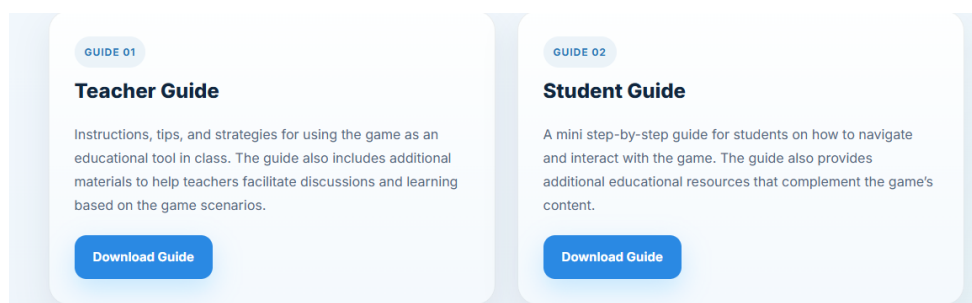
km

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

Acest link vă conduce direct la formularul rapid de feedback, pe care îl veți completa după terminarea jocului.

Dacă derulați pagina în jos, veți vedea linkurile directe către Ghidul profesorului și Ghidul elevului.

2.2 ALEGEREA SCENARIULUI

Atunci când lansați modulul de simulare a poveștii la adresa

<https://platform.sabe-anti-bullying.eu/wp-content/uploads/en/story.html>,

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

platforma vă conduce printr-un ecran inițial conceput pentru a introduce tema înainte de a intra în scenariile interactive.

Când faceți clic **pe butonul „Launch Game”** de pe pagina principală, ecranul va trece în mediul de joc. Veți ajunge în fila Home:

- Pentru a începe, faceți pur și simplu clic pe **butonul mare „Explore the stories”** din mijlocul ecranului.
- Acest buton deschide porțile școlii virtuale și vă conduce direct la centrul principal al misiunilor.

- Pe pagina introductivă inițială, priviți în partea din stânga jos. Faceți clic **o dată pe** pictograma difuzorului. Sunetul de fundal se va opri imediat, permițându-vă să prezentați clar obiectivele lecției.
- Contor **de progres (colțul din dreapta jos)**: Pentru a vă ajuta să urmăriți realizările, în colțul din dreapta jos al ecranului apare un contor clar. La început acesta va indica 0/6. De fiecare dată când finalizați complet una dintre poveștile școlii, contorul se va actualiza automat (de exemplu, la 1/6, apoi 2/6 și așa mai departe).

Urmați aceste instrucțiuni directe pentru a naviga pe pagină și a începe lecția:

- Înainte de a face clic pe **butonul START** pentru a deschide scenariile, priviți panoul cu textul de bun venit. Pagina vă adresează o întrebare fundamentală.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- Opriți-vă pe acest ecran înainte ca cineva să dea clic mai departe.
- Rugați elevii să citească întrebarea cu voce tare sau să scrie un răspuns într-o singură propoziție pe o bucată de hârtie.
- Folosiți-o ca reper mental: amintiți clasei că fiecare alegere făcută în modulele de joc care urmează reprezintă un răspuns direct la această întrebare.
- După ce ați discutat pe scurt, rugați-i pe toți să facă clic pe START pentru a intra în scenariu.

Următoarele șase planuri de lecție sunt concepute pentru a fi desfășurate într-o oră de curs. O oră de bază, obligatorie, este urmată de o a doua oră opțională pentru activități extinse. Această sesiune suplimentară este destinată profesorilor care doresc să aloce mai mult timp pentru aprofundarea temelor scenariului prin jocuri de rol avansate, exersarea Comunicării Nonviolente (NVC) și activități colaborative de co-creare bazate pe proiecte. Planurile corespund direct scenariilor digitale găzduite pe [Platforma e-learning SABE](#).

SCENARIUL 1: „Poreclirea nu este amuzantă” (Cadru Danilo Dolci - CSC)

- **Grup-țintă:** Vârste 7–12 ani (învățământ primar până la gimnazial inferior)
- **Teme principale:** Hărțuire verbală, justificarea prin glume/tachinare, presiunea conformismului social

Ora 1 (40 de minute): Analiză lingvistică și utilizarea platformei

- **00:00 – 00:10 | Pasul 1: Metafora inimii mototolite.** * *Indicație:* Oferiți fiecărui elev o coală A4 curată și netedă. Stați în fața clasei și citiți cu voce tare o serie de insulte verbale obișnuite, adesea minimalizate ca simple glume (de ex., „Hei, *ratatule*”, „*Patru-ochi*”, „*Frumoasă tunsoare, ți-ai făcut-o într-un coș de gunoi?*”). Instruiți elevii ca, de fiecare dată când aud o insultă, să mototolească hârtia tot mai strâns într-o bilă.
- După ce hârtia este complet mototolită, spuneți-le să o netezească perfect, astfel încât să revină la starea inițială. Arătați culele rămase și spuneți: „*Aceste cute reprezintă*

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

urmele psihologice de durată lăsate în mintea unui coleg. Un simplu «Doar glumeam» sau o scuză nu poate șterge aceste urme.»

- **00:10 – 00:25 | Pasul 2: Navigarea live a scenariului pe platformă.** * Indicație:
Deschideți portalul digital: <https://platform.sabe-anti-bullying.eu/wp-content/uploads/en/story.html>. Proiectați *pe ecranul principal* secvența interactivă a Scenariului 1: Poreclele.
- Pe pagina din dreapta a machetei în formă de carte, platforma prezintă un bloc central de gândire critică: „E doar o glumă”... sau chiar este? În acest scenariu veți explora cum cuvintele pot răni mai mult decât credeți. Ce ați spune dacă cineva ar merge prea departe?
- **Pauza de 60 de secunde:** Nu permiteți elevilor să treacă imediat de acest ecran. Folosiți întrebarea ca activitate scurtă de încălzire.
- **Concepte-cheie de subliniat:** Cereți clasei să definească unde se termină tachinarea inofensivă, distractivă pentru toți, și unde începe efectiv vătămarea psihologică ținută. Amintiți-le că un comentariu încetează să mai fie o „glumă” exact în momentul în care îl face pe un coleg să se simtă mic, izolat sau prins într-o situație fără ieșire.
- Instruiți elevii să mute cursorul în colțul din dreapta jos al interfeței și să facă clic pe butonul albastru **START**. (SCRIPT PENTRU CLASĂ – PASUL 3: „Luați mâinile de pe mouse, vă rog! Priviți pagina de caiet de pe ecrane. Să citim împreună textul din dreapta: «E doar o glumă... sau chiar este?» Vreau doi voluntari care să spună clasei cum își dau seama că un comentariu a depășit limita și nu mai este o glumă. ... Mulțumesc. Acum mutați cursorul în jos și faceți clic
- Ghidați clasa prin introducerea poveștii în care Mark este ridiculizat pentru aspectul său. După ce v-ați asigurat că **ați trezit empatia și curiozitatea** elevilor, continuați astfel:

SCRIPT DE CITIT CU VOCE TARE ÎN CLASĂ: „Clasă, țineți mâinile departe de mouse.

Priviți expresia pe care tocmai a folosit-o Tom. El atacă stilul lui Mark pentru a-l face să pară

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

neînsemnat. De ce credeți că cineva simte nevoia să îl facă pe un coleg să se simtă inconfortabil doar pentru a părea el însuși puternic? Ce încearcă, de fapt, Tom să obțină aici?”

- **00:25 – 00:40 | Pasul 3: Analiza scenariului și atribuirea rolurilor.** * Indicație: Împărțiți clasa în grupuri mici de câte patru elevi. Distribuiți o transcriere tipărită a conversației de pe platformă. Atribuiți fiecărui elev din grup un rol: Mark (ținta), Tom (agresorul), Jamie (martor pasiv) și Morgan (martor activ).
- Instruiți-i să citească scena cu voce tare o dată, exact așa cum este scrisă, concentrându-se asupra modului în care Tom folosește umorul pentru a justifica cruzimea.

Tom: (arătând cu degetul, tare) „Uau! Uitați-vă la părul lui Mark! Ești sigur că nu ai intrat în baia greșită?”

(Unii elevi râd nervos, iar Mark pare stânjenit.)

Mark: (încet, încercând să ignore) „E doar păr. Mie îmi place așa.”

Tom: (batjocoritor) „Doar păr? Arăți ca o fată! Încerci să fii una sau ce?”

Jamie: (ridică din umeri, nesigur) „Ăă... adică, da, cred că e cam lung.”

Tom: (rânjind) „În ritmul ăsta, Mark o să vină la școală în rochie!”

Când ecranul se oprește la întrebare, nu faceți imediat clic pe „Continue”. Stați lângă ecran, atrageți atenția elevilor asupra textului și citiți clar întrebarea cu voce tare pentru a stabili tonul discuției.

„Ce s-ar fi putut întâmpla dacă nimeni nu ar fi luat apărarea lui Mark?”

- Cereți elevilor să se concentreze asupra stării emoționale a lui Mark și asupra dinamicii sociale. Nu acceptați răspunsuri vagi precum „lucruri rele”; solicitați un vocabular specific (de ex., izolat, *transformat în țap ispășitor*, împluternicit).
- Oferiți elevilor 2 minute pentru discuții în perechi. Astfel, chiar și elevii cu un nivel mai scăzut sau cei mai retrași au ocazia să participe.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- Colectați răspunsuri de la diferite perechi. Scrieți ideile pe tablă în două coloane: „Impactul asupra lui Mark” și „Impactul asupra grupului”.
- Înainte de a face clic pe „Continue”, sintetizați ideile subliniind că și tăcerea este o alegere. Apoi faceți clic pe buton pentru a vedea cum se desfășoară scenariul propriu-zis.
- Când pe ecran apare „De ce credeți că Jamie și-a cerut scuze?”, mențineți scenariul în pauză. Oferiți elevilor un scurt moment de liniște pentru a se gândi la evoluția personajului Jamie și la acțiunile sale recente din poveste.

Ghidați elevii să privească dincolo de un răspuns superficial. Încurajați-i să exploreze motivele pentru care cineva își cere scuze, folosind următoarele întrebări ajutătoare:

- A fost din regret sincer (empatie)?
- A fost pentru a repara o relație profesională/socială (utilitate)?
- A fost din cauza presiunii sociale?

Rugați elevii să lucreze în grupuri de 3 sau 4. Cereți-le să identifice sentimentele care pot sta la baza unei scuze (de ex., vinovăție, curaj, vulnerabilitate).

Pe măsură ce elevii își împărtășesc ideile, scrieți pe tablă un vocabular emoțional mai nuanțat pentru a le extinde repertoriul lingvistic privind emoțiile.

Rezumați discuția subliniind că o scuză poate fi un semn de putere interioară sau o mișcare strategică. Faceți clic pe „Continue” pentru a descoperi motivația reală a lui Jamie în scenariu. La finalul scenariului veți vedea întrebările pentru discuție. Nu le parcurgeți în grabă. Tratați acest ecran ca pe un atelier dedicat sau ca pe un segment de încheiere. Puteți împărți clasa pe zone sau puteți atribui întrebări diferite grupurilor pentru a asigura profunzimea discuției.

Pentru Mark: Ghidați elevii să se concentreze asupra empatiei și impactului emoțional (de ex., mentalitatea victimei, vulnerabilitate).

Jamie și Morgan: Evidențiați dilemele morale. Folosiți aceste întrebări pentru a explora diferența dintre intervenția activă, conformarea pasivă și regretul tardiv.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Târleni
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- Ajutați elevii să observe legătura dintre Tom și celelalte personaje (Mark, Jamie, Morgan). Subliniați că puterea lui Tom depinde în totalitate de reacția publicului. Dacă ceilalți intervin, Tom își pierde „scena”. Introduceți și scrieți pe tablă termeni psihologici și sociali-cheie: intimidare, *exercitarea dominației*, *statut social*, *responsabilizare*, provocare.
- Întrebați elevii care ar fi o consecință adecvată pentru Tom. Provocați-i să se gândească la modul în care comunitatea școlară poate responsabiliza un elev, abordând în același timp cauza profundă a comportamentului său agresiv pentru a preveni incidente viitoare.

Ora 2 (40 de minute): Exersarea rolului de martor activ și integrarea NVC (opțional)

- Împărțiți clasa în grupuri mici și atribuiți-le o sarcină creativă de redactare a unui scenariu. Elevii trebuie să scrie și să interpreteze un scurt joc de rol care prezintă o scenă ulterioară ce nu a apărut pe ecran.

Opțiuni de scenarii pentru grupuri:

- Scenariul A: Tom și Mark au o conversație ghidată cu un profesor sau consilier școlar pentru a rezolva problema (justiție restaurativă).
- Scenariul B: Jamie și Morgan discută în privat cu Tom pentru a-i explica de ce comportamentul său nu a fost acceptabil și de ce au ales să îi ia apărarea lui Mark.

Obiectiv pedagogic: Exersarea fluenței orale și a pragmaticii (cum să confrunți pe cineva politicos, dar ferm, în limba engleză).

- Ghidați clasa în realizarea unei scheme-ancoră pornind de la întrebarea finală a diapozitivului anterior („*Ce putem spune sau face...*”). Împărțiți tabla în trei coloane orientate spre acțiune:
 1. Ce să SPUNEM (formulări de intervenție directă, *precum* „*Nu e în regulă*” sau „*Lasă-l în pace*”).

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmOP

Liceul Tehnologic Târgu Mureș
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

2. Ce să FACEM (intervenție indirectă, de exemplu să plecăm împreună cu persoana vizată sau să raportăm situația în siguranță).
3. Cum să OFERIM SPRIJIN (empatie după incident, verificând ulterior cum se simte persoana).

Obiectiv pedagogic: Trecerea de la etica abstractă la comportamente concrete, cu risc redus, pe care elevii le pot aplica în viața reală.

- Mutați discuția de la personajele fictive la mediul școlar real al elevilor. Ghidați clasa să își sintetizeze ideile într-o schemă vizuală „Trusa martorului activ”, clasificând intervențiile verbale, strategiile nonverbale de sprijin și mecanismele de raportare.
- Distribuiți cartonașe mici și goale. Instruiți fiecare elev să scrie o propoziție clară pe care o poate rosti confortabil dacă vede un coleg tachinat. *Exemple de dictat:* „Oprește-te, nu e amuzant” sau „Lasă-l în pace, ți-ai spus punctul de vedere”. Spuneți-le să păstreze cartonașul în penar sau portofel ca reper personal pentru acțiune.
- Încheiați lecția subliniind că sprijinul între colegi și exprimarea unei poziții sunt alegeri active care modelează climatul școlar. Folosiți contribuțiile elevilor din această sesiune ca evaluare formativă a raționamentului etic și a competenței comunicative avansate.

SCENARIUL 2: „Abordarea agresiunii fizice și a discriminării” (Cadrul KMOP)

- **Grup-țintă:** Vârste 10–14 ani (primar superior până la gimnazial inferior)
- **Teme principale:** Xenofobie, prejudecăți culturale/etnice, violență fizică, raportare instituțională

Ora 1 (40 de minute): Prejudecăți structurale și cartografierea punctelor de cotitură

- Folosiți bandă adezivă de mascare sau sfoară pentru a delimita un cerc mare în mijlocul clasei. Rugați toți elevii să stea pe marginea exterioară.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- Citiți cu voce tare o serie de afirmații arbitrare despre contextul *personal*: „*Oricine vorbește acasă mai mult de o limbă*”, „*Oricine s-a născut într-un alt oraș sau într-o altă țară*”, „*Oricine sărbătorește sărbători culturale diferite de cele ale majorității*”. Instruiți elevii care se încadrează în criteriu să pășească în centrul cercului.
- Opriți activitatea și cereți clasei să observe separarea fizică. Spuneți: „*Grupurile umane construiesc cu ușurință ziduri artificiale care îi înstrăinează pe oameni exclusiv pe baza aspectului, accentului sau originii. Aceasta este una dintre sursele fundamentale ale bullyingului xenofob.*”
- Deschideți scenariul pe ecranul de proiecție. Afișați ecranul introductiv. Citiți cu voce tare textul din grafica în formă de carte, pe un ton calm și cu impact: „*În acest scenariu îl veți întâlni pe Alex, care se confruntă cu o situație dificilă la școală.*” Având în vedere grupa de vârstă (10–14 ani), evitați un limbaj excesiv de simplificat; tratați activitatea ca pe o discuție civică matură.
- Explicați că bullyingul pornește adesea din stereotipuri, prejudecăți culturale și teama de diferențe. Subliniați că vizarea unei persoane din cauza originii sau identității sale transformă un conflict personal într-un act de discriminare.
- Citiți cu voce tare propozițiile de pe ecran. Pregătiți elevii să empatizeze cu Alex. Faceți clic pe butonul pentru pasul următor pentru a începe parcursul lui Alex, un elev cu un alt fundal cultural, care este vizat de cinci colegi lângă cișmeaua școlii.
- Când pe ecran apare bannerul albastru închis, mențineți simularea în pauză. Citiți întrebarea cu voce tare, pe un ton serios, măsurat și *empatic*: „*Cum credeți că se simte Alex când colegii îi spun «Tu nu ai ce căuta aici»?*” Lăsați întrebarea să aibă greutate înainte de a primi răspunsuri.
- Subliniați explicit elevilor că expresia „*Tu nu ai ce căuta aici*” *nu este doar o insultă obișnuită sau o tachinare de curtea școlii*. Explicați că această formulare atacă dreptul lui Alex de a aparține spațiului școlar exclusiv pe baza originii sale, ceea ce o transformă într-un act de discriminare culturală.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- **NOTĂ DE SIGURANȚĂ!** Înainte de a continua discuția și de a aprofunda aceste situații, trebuie să reafirmați ferm regulile clasei stabilite în etapa de pregătire. Pentru ca spațiul să rămână sigur, productiv și de sprijin pentru toți, spuneți elevilor că veți respecta strict următoarele reguli:

Confidențialitate deplină: Ceea ce se spune în această sală rămâne în această sală.

Ascultare activă absolută: Acordați atenție deplină și respectuoasă celui care vorbește. Fără întreruperi.

Anonimatul este obligatoriu: În nicio situație nu vor fi folosite numele reale ale colegilor, profesorilor sau altor elevi. De asemenea, nu vor fi aduse în discuție incidente școlare reale și concrete din trecut.

- Pentru a consolida empatia, adresați clasei întrebarea: „*Dacă v-ați muta într-o țară nouă, unde nu ați vorbi perfect limba, iar în prima săptămână un grup de colegi v-ar spune că nu aveți ce căuta acolo, cum v-ar afecta curajul de a veni la școală a doua zi?*”
- Sintetizați răspunsurile pe tablă, observând că ignorarea excluderii verbale îi permite adesea să escaladeze spre ceva mult mai periculos. Rugați un elev voluntar să facă clic pe „CONTINUE” **pentru** a vedea cum încearcă Alex să gestioneze confruntarea inițială.
- Când bannerul albastru închis apare în interfață, păstrați ecranul în pauză. Citiți textul clar, pe un ton serios și măsurat: „Ce ar trebui să facă un elev dacă vede pe cineva hărțuit sau exclus?” Lăsați întrebarea să aibă greutate, mutând atenția de la narațiunea fictivă spre responsabilitatea civică colectivă.
- Înainte de a deschide discuția, aplicați strict regulile informate de perspectiva traumei, stabilite în etapa de pregătire a scenariului: **impuneți confidențialitate deplină,**

**Co-funded by
the European Union**

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

asigurați ascultarea activă și lipsită de judecată și interziceți explicit menționarea unor colegi reali sau a unor nume concrete.

- Ghidați brainstormingul elevilor, clasificând sugestiile tactice pe tablă în două cadre operaționale bazate pe principiile justiției restaurative:
 - Solidaritate directă între colegi (acțiuni cu risc redus): Așezarea fizică lângă persoana vizată, crearea unei diversiuni simple pentru a întrerupe agresiunea sau folosirea unor formulări de bun venit și sprijin.
 - Intervenție indirectă/delegată: Activarea rapidă a rețelei de protecție a adulților din școală (profesori de serviciu, supraveghetori de etaj sau conducere), în locul recurgerii la contra-agresiune fizică.
- Notați pe tablă comportamentele finale generate de elevi. Informați clasa că aceste principii vor constitui materia primă pentru produsul colaborativ al clasei — „Posterul regulilor de ajutor” — pe care îl vor formula sistematic în Canva în sesiunea următoare dedicată soluțiilor.
- După stabilirea unui consens privind intervenția sigură între colegi, selectați un elev voluntar sau utilizați comenzile de navigare pentru a face clic pe „CONTINUE”.
- Păstrați ecranul în pauză la întrebarea finală. Citiți-o cu voce tare, pe un ton încurajator și colectiv: „Ce pot face școlile pentru ca fiecare elev să se simtă în siguranță și acceptat?” Evidențiați că, deși intervenția unui martor activ ajută pe moment, schimbarea întregii culturi școlare poate opri bullyingul înainte ca acesta să înceapă.
- Reamintiți clasei obiectivul principal al lecției: diversitatea culturală îmbogățește o comunitate, nu o amenință. Cereți elevilor să se gândească la modul în care mediul clasei poate celebra activ diferențele, nu doar să le „tolereze”.
- Întrebați clasa: „Care este o regulă asupra căreia putem fi cu toții de acord pentru a face clasa noastră un loc sigur și prietenos?” Scrieți ideile pe tablă. Acestea ar trebui

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

să construiască un cadru de protecție bazat pe respect, ascultare activă și nediscriminare.

- Explicați elevilor că răspunsurile la această întrebare vor fi folosite oficial pentru realizarea, **în Canva, a unui poster colectiv „Reguli de ajutor”** în sesiunea următoare. Posterul poate fi tipărit și expus în clasă ca reamintire permanentă a angajamentului comun.
- După ce regulile-cheie au fost strânse pe tablă, faceți **clic pe „CONTINUE”** pentru a încheia oficial segmentul digital interactiv al scenariului lui Alex.
- Afișați pe ecran diapozitivul „Discussion”, în stil de caiet. Explicați clasei că a finalizat povestea digitală a lui Alex și că urmează să împărtășească ceea ce a învățat pentru a contribui la protejarea propriei comunități școlare.
- Înainte de a citi întrebările, reamintiți ferm regulile de pregătire: „În timp ce discutăm aceste întrebări, amintiți-vă regula de bază: nu se folosesc numele reale ale colegilor și nu se menționează incidente școlare reale din trecut. Suntem aici pentru a ne asculta fără judecată sau batjocură.”
- Nu parcurgeți lista în grabă. Abordați întrebările în perechi, oferindu-le elevilor timp să răspundă în caietele lor sau să discute cu un coleg înainte de a deschide dialogul cu întreaga clasă.
- Pentru primele trei întrebări:

„Cum credeți că s-a simțit Alex în poveste?”

„Dacă ați fi fost în locul lui Alex, cum v-ați fi simțit?”

„De ce este important să observăm sentimentele celorlalți?”

Îndepărtați elevii de răspunsuri simple precum „trist” sau „rău”. Construiți un vocabular emoțional mai avansat, potrivit vârstei de 10–14 ani, precum *izolat, vizat, invizibil, nesigur, umilit sau devalorizat*. Subliniați că atunci când cineva este vizat din cauza originii sale, impactul emoțional este mult mai profund.

Pentru ultimele două întrebări:

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

„Care este un lucru simplu pe care un prieten îl poate face pentru a ajuta o persoană hărțuită?”

„De ce poate o acțiune mică, precum să stai lângă cineva sau să îi spui ceva frumos, să aibă un efect atât de mare?”

- Subliniați cuvântul **„simplu”**. Combateți ideea greșită că oprirea bullyingului presupune o confruntare fizică. Discutați despre cum simpla prezență, în tăcere, lângă un coleg aflat la cișmea poate diminua sentimentul de putere al agresorului și poate face persoana vizată să se simtă sprijinită. Evidențiați momentele exacte în care structura de supraveghere a adulților nu a reușit să îl protejeze pe Alex și arătați cum un avertisment slab din partea unui adult poate fi perceput de agresor ca un semnal că poate escalada de la excludere verbală la violență fizică.
- Pe măsură ce elevii propun acțiuni simple, scrieți formulările-cheie pe tablă. Reamintiți-le: „Țineți minte aceste idei, pentru că le vom folosi pentru a crea regulile finale de ajutor ale clasei.”
- Îndrumați elevii să privească soluțiile practice scrise pe tablă în timpul discuției finale. Cereți-le să deschidă Canva (sau distribuiți coli mari de poster și markere dacă lucrați offline).
- Reuniți elevii pentru o scurtă reflecție restaurativă de încheiere. Rugați fiecare elev să completeze una dintre următoarele două propoziții în jurnalul de reflecție sau cu voce tare:
 - „Un lucru pe care îl voi face dacă văd pe cineva izolat este...”
 - „Pentru a mă asigura că fiecare persoană simte că aparține clasei noastre, eu voi...”
- Deoarece discutarea agresiunii fizice și a discriminării etnice poate declanșa emoții puternice, activați mecanismul de siguranță înainte de încheierea orei:
 - Mulțumiți elevilor pentru deschidere, respect și ascultare activă. Reamintiți-le:
„Ceea ce am discutat astăzi rămâne în această sală, pentru a proteja intimitatea fiecăruia.”

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- „Dacă povestea de astăzi v-a făcut să vă simțiți inconfortabil sau dacă vreți să vorbiți în mod confidențial despre ceva ce se întâmplă, ușa mea este deschisă după ore.”
- Tipăriți posterul final realizat în Canva și expuneți-l într-un loc vizibil, lângă intrarea în clasă sau zona cișmelei, ca reamintire permanentă a angajamentului colectiv de a preveni bullyingul și de a celebra diversitatea.

Ora 2 (40 de minute): Cadre de justiție restaurativă și realizarea unei diagrame de flux (opțional)

- *Instruiți* echipele să interpreteze fizic, prin joc de rol, secvența de la cișmea, dar de această dată să modifice mecanismul de reacție al martorilor.
 - Antrenați elevii care joacă rolul martorilor să aplice o **„escortă de martor activ”**: „Când începe agresiunea verbală, martorii nu trebuie să separe fizic elevii și nici să îi blocheze pe agresori. În schimb, creează o diversiune simplă care să îl ajute pe Alex să plece în siguranță (de ex., «Hei, Alex, profesorul ne caută, hai să mergem»). Grupul merge apoi imediat împreună la cel mai apropiat profesor, administrator sau cabinet de consiliere. Elevii nu trebuie niciodată să se interpună fizic între părțile aflate în conflict.”
- Organizați o discuție cu întreaga clasă, așezată în cerc. Adresați exact următoarele întrebări de analiză:
 1. „Cum s-a schimbat sentimentul de siguranță în spațiul școlii al lui Alex după ce profesorul i-a dat agresorului un avertisment slab și a plecat?”
 2. „De ce un răspuns insuficient din partea unui adult îl poate încuraja direct pe agresor să escaladeze de la excludere verbală la violență fizică?”
 3. „Dacă vedeți un grup urmărind un coleg vulnerabil spre o zonă nesupravegheată, ce acțiuni concrete trebuie să întreprindeți imediat?”
- Distribuiți coli și markere. Cereți fiecărui grup să deseneze o „Diagramă de flux pentru siguranța elevilor”, clară și operațională.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- Diagrama trebuie să arate exact ce trebuie să facă un elev dacă asistă la amenințări bazate pe identitate (Pasul 1: Întrerupeți situația în siguranță; Pasul 2: „Invitați persoana vizată să se deplaseze împreună cu voi către un adult de încredere/o zonă sigură și supravegheată”; Pasul 3: Faceți o raportare oficială către profesorul desemnat pentru siguranță; Pasul 4: Urmăriți ulterior situația persoanei vizate pentru a vă asigura că deplasările sale sunt sigure).

SCENARIUL 3: „Incidentul de pe coridor” (Cadrul Asociației Know and Can)

- **Grup-țintă:** Vârste 7–12 ani (învățământ primar)
- **Teme principale:** Agresiune fizică, spații nesupravegheate, cercul martorilor

Ora 1 (40 de minute): Cartografierea limitelor și analiza scenariului

- Dați fiecărui elev trei cartonașe colorate: verde, galben și roșu. Explicați că veți citi acțiuni fizice care pot avea loc în pauză. Dacă li se pare că acțiunea este distractivă pentru toată lumea, ridică verde. Dacă îi face să se simtă inconfortabil sau depășește o limită, galben. Dacă este în mod clar dăunătoare, roșu.

Citiți cu voce tare:

1. „*Alergi după un prieten care râde și fuge.*” (Verde)
 2. „*Tragi puternic de ghiozdanul unui coleg din spate, în glumă.*” (Galben/Roșu)
 3. „*Pui piedică cuiva pe coridor și pleci râzând împreună cu grupul.*” (Roșu)
- Subliniați această regulă: „*O acțiune este definită ca fiind dăunătoare prin efectul ei asupra persoanei care o primește, nu prin intenția celui care o face.*”
 - Lansați modulul digital al scenariului de pe coridor. Afișați ecranul introductiv. Citiți textul cu voce tare, cu pauze dramatice: „*Un joc, o glumă... sau ceva mai serios? În acest scenariu veți explora cum acțiunile pot răni, chiar și atunci când nu există această intenție. Ce ați face dacă ați vedea că se întâmplă?*”
 - Lăsați ambiguitatea să persiste câteva clipe pentru a stârni curiozitatea. Atrageți atenția elevilor asupra formulării „...cum acțiunile pot răni, chiar și atunci când nu există

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

această intenție”. Puneți o *întrebare rapidă de verificare a înțelegerii*: „Vă amintiți o situație în care cineva a spus «doar glumeam», dar cealaltă persoană a fost, de fapt, rănită?” Înainte de a deschide o discuție amplă, *oferiți elevilor 1 minut pentru a privi întrebarea* „Ce ați face dacă ați vedea că **se întâmplă?**” **Rugați-i** să noteze rapid un verb sau o expresie care reprezintă reacția lor instinctivă imediată (de ex., opresc, raportează, plec, înregistrez). Explicați că urmează să participe la o simulare în care aceste alegeri contează. Colectați câteva predicții scurte sub formă de cuvinte-cheie, apoi treceți la scenariul activ.

- Când ecranul afișează întrebarea „De ce este important să ascultăm când cineva ne cere să ne oprim?”, păstrați scenariul în pauză. Citiți întrebarea cu voce tare, accentuând clar cuvintele „*ascultăm*” și „*oprim*”.
- Reamintiți elevilor incidentul de pe coridor. Subliniați că intenția inițială a lui Dimitar era doar să se joace cu entuziasm, însă pentru că a ignorat cererea spusă încet de Ivan, „Te rog, oprește-te”, situația a escaladat într-o interacțiune nesigură în care Ivan a fost rănit.
- Oferiți elevilor 2 minute pentru a discuta întrebarea cu un coleg de lângă ei. Ghidați discuția cu următoarele întrebări secundare:
Cum se simte o persoană atunci când spațiul personal sau limitele sale exprimate verbal sunt ignorate?
În ce moment exact o glumă jucăușă depășește limita și devine agresiune sau bullying?
- Colectați rapid opinii din perechi. Scrieți cuvintele-cheie pe tablă și stabiliți un standard clar al clasei: „Oprirea **înseamnă oprire imediată, indiferent de intenție.**”
- Continuați scenariul digital.
- Când ecranul trece la întrebarea „Ce ar fi putut face martorii pentru a-l ajuta pe Ivan?”, asigurați-vă că interfața rămâne în pauză. Evidențiați conflictul interior al martorilor

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

din scenariu: dorința de a ajuta versus teama de consecințe negative sau de reacția adulților.

- Adaptați așteptările privind răspunsurile elevilor în funcție de etapa lor de dezvoltare:
Pentru elevii mai mici (7–8 ani): Orientați-i către acțiuni simple și concrete, precum găsirea unui profesor din apropiere sau strigarea după ajutor.
Pentru elevii mai mari (9–12 ani): Provocați-i să formuleze strategii de mediere între colegi, precum reafirmarea directă a limitei sau însoțirea fizică a lui Ivan departe de tensiune.
- Oferiți clasei 90 de secunde pentru a spune cu voce tare expresii scurte de acțiune. Împărțiți tabla în două abordări tactice: Intervenție **directă** (de ex., să îi spună lui Dimitar să se oprească) versus **Intervenție indirectă** (de ex., să anunțe imediat un membru al personalului).
- Reamintiți elevilor că a lua apărarea unui coleg contribuie direct la construirea unui mediu între colegi sigur și de încredere, în care toată lumea se simte protejată. Faceți clic pe „Continue” pentru a vedea cum este rezolvată dilema în scenariul interactiv.
- Ultimul ecran conține mai multe întrebări profunde de reflecție. Nu le grăbiți. Luați în considerare așezarea elevilor într-un cerc de discuție. Parcurgeți relativ repede primele patru întrebări factuale/analitice pentru a stabili o bază narativă comună, apoi concentrați-vă în profunzime pe ultimele două întrebări abstracte.
- Concentrați-vă în special *asupra întrebării: „Cum recunoaștem momentul în care un comportament fizic încetează să mai fie un joc?”*
- Reamintiți elevilor că Dimitar alerga și era plin de energie, ceea ce arată că entuziasmul poate uneori să ne facă să nu observăm nivelul de confort al celorlalți.
- Ghidați elevii să identifice semne explicite de disconfort: limbaj corporal, tonul vocii (chiar și un „te rog, oprește-te” spus încet) și indicii fizice precum dezechilibrarea sau apariția lacrimilor.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- Pentru elevii mai mici (7–8 ani): Cereți-le să demonstreze sau să descrie expresii faciale ori semne corporale de bază (de ex., retragerea corpului, încruntarea).
- Pentru elevii mai mari (9–12 ani): Provocați-i să analizeze responsabilitatea socială a grupului de a opri jocul atunci când o persoană nu se mai distrează în mod evident.
- Cereți elevilor să scrie un paragraf scurt ca răspuns la următoarea cerință:
- „Gândiți-vă la Ivan, Dimitar și cei doi martori de pe coridor. Dacă săptămâna viitoare vedeți pe cineva împingând un coleg sau trăgându-i ghiozdanul sub pretextul «doar glumeam», care este formularea exactă pe care o veți folosi pentru a interveni în siguranță?”

Ora 2 (40 de minute): Intervenții restaurative și Carta siguranței (opțional)

- Instruiți grupurile de teatru să **joace** „Dubla 1” (finalul implicit): mulțimea stă în cerc, râde nervos și lasă persoana vizată să își strângă singură cărțile împrăștiate.
- Strigați imediat „*Stop cadru!*” și cereți-le să joace „Dubla 2” (finalul cu martori activi): doi elevi de la marginea cercului martorilor trebuie să iasă din cerc, să pășească în centru, să blocheze vizual râsetele întorcându-le spatele celor care râd, să se aplece, să ajute la strângerea obiectelor și să plece împreună cu persoana vizată, braț la braț, către cabinetul medical sau consilier.
- Rugați elevii să stea pe bănci, într-un cerc larg. Adresați exact aceste întrebări:
 1. „*Ce temeri sau blocaje sociale îl pot împiedica pe un elev să iasă din cercul mulțimii pentru a ajuta o persoană căzută la podea?*”
 2. „*Cum îl ajută pe cel care a pus piedica faptul că ceilalți stau nemișcați și privesc în tăcere?*”
 3. „*Dacă vă este teamă că veți deveni următoarea țintă, care este o modalitate sigură de a cere ajutor fără să îl confrunțați direct pe agresor?*”

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- Distribuți fiecărui elev decupaje din hârtie în formă de cărămidă. Cereți-le să scrie un angajament concret pentru menținerea siguranței pe coridoare în timpul pauzelor (*de ex., „Dacă văd pe cineva stând singur sau fiind împins pe coridor, voi rămâne lângă el”*).
- Rugați fiecare elev să vină în față și să lipească propria „cărămidă” pe ușa principală a clasei, construind literalmente un „Zid de protecție al clasei”.

SCENARIUL 4: „Rățușca cea frumoasă sau cea urâtă?” (Cadrul MSPEI)

- **Grup-țintă:** Vârste 7–10 ani (clase primare mici)
- **Teme principale:** Excludere relațională, izolare socio-economică, terapie alegorică

Ora 1 (40 de minute): Transpunere alegorică și analiză relațională

- Puneți într-un borcan o serie de cartonașe cu situații. Fiecare cartonaș descrie o situație discretă de excludere în clasă (de ex.:
 - 1) „Un elev se așază la o masă la prânz, iar două persoane își ridică imediat tăvile și se mută în altă parte”;
 - 2) „Un elev poartă pantofi vechi și uzați, iar colegii șușotesc și se uită la el când stau la rând”;
 - 3) „Un elev înțelege cu dificultate regulile jocului din cauza accentului”.
- Rugați trei elevi să extragă câte un cartonaș și să interpreteze scena folosind doar limbajul corporal — fără cuvinte. Subliniați cât de apăsătoare și rece *poate fi excluderea* relațională, chiar și atunci când nu există violență fizică.
- Deschideți scenariul pe platformă. Citiți cu voce tare întrebarea introductivă, pe un ton empatic și *reflexiv*: „Cum este să fii lăsat pe dinafară de grup?” Lăsați clasa să reflecteze câteva momente pentru a conecta întrebarea la propria înțelegere a sentimentului.
- Explicați pe scurt că, spre deosebire de confruntarea fizică, excluderea socială este adesea tăcută și invizibilă (de ex., să nu fii invitat la joacă, să fii ignorat în pauze sau

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

colegii să refuze să împartă banca cu tine). Subliniați că rănilor emoționale pot fi la fel de dureroase ca cele fizice.

- Rugați elevii să se întoarcă spre un coleg și să discute timp de 60 de secunde întrebarea finală: „Ce ai face pentru a include pe cineva?” Cereți fiecărei perechi să propună **o acțiune simplă și imediată** pe care un elev o poate face în pauză (de ex., să facă semn cuiva să vină, să împartă o jucărie, să adreseze o întrebare simplă).
- Sintetizați ideile introductive pe tablă sub titlul „Instincte de incluziune”. Informați clasa că urmează să participe la o simulare concepută pentru a-i ajuta să recunoască situațiile în care un coleg este izolat în tăcere, apoi treceți direct la scenariul digital activ.
- Scopul este de a-i ajuta pe elevi să înțeleagă greutatea emoțională invizibilă a excluderii sociale, să dezvolte empatie față de persoana izolată și să exprime de ce excluderea pasivă poate răni la fel de mult ca bullyingul activ. Instrucțiunile pentru fiecare joc apar pe ecran. Pentru al treilea joc puteți accesa direct videoclipul „Rățușca cea urâtă” la <https://youtu.be/P97fi2t5C08>.
- După ce ați parcurs toate jocurile de pe ecran, întrebați elevii: „Cum îi putem ajuta astăzi pe colegii care se simt ca o «rățușcă urâtă»?” Accentuați **cuvântul** „astăzi” pentru a arăta că discuția nu mai este despre un basm, ci despre viața lor cotidiană actuală.
- Înainte de a trece direct la soluții, cereți clasei să identifice cum arată o „rățușcă urâtă” în viața reală. Ghidați atenția spre semne subtile de izolare relațională:
 - Să stea singur la masa de prânz sau pe o bancă în timpul pauzei.
 - Să fie lăsat pe dinafară atunci când se formează grupuri pentru proiectele clasei.
 - Să meargă puțin în urma unui grup de prieteni, în loc să meargă alături de ei.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

Oferiți clasei 2 minute pentru a genera comportamente imediate de primire și includere, ușor de pus în practică. Scrieți ideile pe tablă sub titlul „Acțiuni **de incluziune**”. Provocați-i să se concentreze asupra gesturilor mici, care presupun un risc social minim, dar pot avea un impact important (*de ex., un zâmbet cald, contact vizual, a te așeza lângă cineva nou*).

- Reamintiți clasei că realizarea unui mediu sigur și incluziv este o responsabilitate comună a grupului, nu doar sarcina profesorilor.
- Sintetizați ideile pe tablă. Reuniți elevii într-un cerc, departe de ecran. Cereți-le să se gândească la modul în care comportamentul colectiv al unui grup poate schimba complet experiența școlară a unui coleg. „Rățușca a devenit lebădă, dar ce se întâmplă cu colegii noștri? Cum putem face prin alegerile noastre ca mâine nimeni să nu se simtă invizibil pe coridoarele școlii?”
- Împărțiți elevii în grupuri mici de 3 sau 4. Provocați-i să creeze un slogan scurt și memorabil (maximum 5–7 cuvinte) care încurajează incluziunea sau combate izolarea socială. Pentru a-i sprijini în redactare, oferiți pe tablă o bancă de cuvinte:
- *Bancă de cuvinte:* Bun venit, Alătură-te, Stai alături, Împreună, Echipă, Prieten, Bunătate, Sigur, Împarte.

Exemple de răspunsuri așteptate de la elevi:

- „*Diferiți pe dinafară, la fel înăuntru!*”
- „*Niciun loc gol — intră în echipă!*”
- „*Fii prieten, include până la final!*”

Ora 2 (40 de minute): Integrarea NVC și terapie prin artă creativă (opțional)

- Introduceți metafora Comunicării Nonviolente (NVC) a lui Marshall Rosenberg folosind două concepte simple reprezentate prin animale:
 - **Șacalul:** Vorbește prin judecăți, etichetare, excludere și învinuire (*de ex., „Nu te potrivești cu noi, pleacă!”*).

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- **Girafa:** Are un gât lung pentru a vedea perspectiva largă și o inimă mare pentru a vorbi cu empatie și a exprima *nevoi* (de ex., „Văd că stai singur. Vrei să te alături mesei noastre?”).
- Ridicați o jucărie sau un desen cu un șacal și o girafă. Citiți formulări de excludere și cereți elevilor să spună cu voce tare ce animal „vorbește”. Puneți-i să exerseze transformarea „replicilor Șacalului” în „formulări de bun venit ale Girafei”.

Exemple de formulări:

Replica Șacalului 1: „Pleacă, jocul este deja plin! Nu avem loc pentru tine.”

- **Formularea Girafei:** „Am început deja meciul, dar poți fi următorul la rând sau putem adăuga încă un jucător în echipa noastră!”

Replica Șacalului 2: „Nu poți juca fotbal cu noi, ești prea lent și mereu strici scorul.”

- **Formularea Girafei:** „Vrem să câștigăm, dar vrem și ca toată lumea să joace. Hai să exersăm împreună pasele.”

Replica Șacalului 3: „Asta este banca noastră. Du-te și găsește alt loc unde să stai.”

- **Formularea Girafei:** „Acum ne spunem niște secrete, dar este suficient loc pe bancă dacă vrei să stai cu noi.”

- Conduceți o scurtă discuție de reflecție în cerc, folosind următoarele întrebări simple:
 1. „De ce îi exclud uneori copiii pe alții din jocurile lor? De ce sunt nedrepte aceste motive?”
 2. „Cum se schimbă limbajul corporal al unui elev atunci când simte că este respins sau ignorat de grup?”
 3. „Care sunt trei lucruri primitoare pe care le putem face mâine pentru ca niciun coleg să nu rămână singur la prânz?”

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- Întindeți pe podea o coală mare de hârtie pentru afiș. Oferiți vopsea pentru degete sau markere.
- Rugați fiecare elev să își traseze conturul palmei pe poster. În interiorul palmei, cereți-le să scrie o formulare de bun venit.
- Dați posterului titlul „**Suntem eroi, nu hateri**” și expuneți-l într-un loc vizibil în partea din față a clasei.

SCENARIUL 5 „Chatul de grup și mema” (Cadrul Liceului Tehnologic Târgu Mureș)

- **Grup-țintă:** Vârste 12–16 ani (învățământ gimnazial/liceal)
- **Teme principale:** Permanența digitală, amplificarea prin audiență, reguli pentru chatul de grup

Ora 1 (40 de minute):

- Desenați pe tablă o rețea geometrică mare. Etichetați nodul central „Postarea *privată inițială*”. Trasați linii care se ramifică exponențial pentru a reprezenta chatul clasei, forumurile școlii și aplicațiile externe de mesagerie.
 - Cereți elevilor să estimeze în câte minute poate ajunge o fotografie stânjenoare distribuită fără consimțământ sau o memă țintită pe 500 de ecrane în cadrul unei comunități școlare.
 - Explicați limitele clare în care glumele între colegi se transformă în hărțuire digitală cu implicații juridice și victimizare online, în raport cu legislația națională din domeniul educației.
- Când bannerul introductiv apare pe ecran, opriți interfața. Citiți textul clar, pe un ton serios și măsurat, pentru a muta atenția de la utilizarea obișnuită a ecranului spre responsabilitatea digitală colectivă:

„Începe ca o glumă într-un chat de grup... dar rămâne doar o glumă? În acest scenariu veți explora cât de repede pot merge lucrurile prea departe online. Ce ați face dacă ați face parte din chat?”

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Tâceni
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- Înainte de a continua, priviți clasa și întrebați:
„Unde se află exact limita dintre o glumă într-un chat de grup și cyberbullying?”
- Trasați o linie pe mijlocul tablei. Etichetați o parte **„Glumă/Tachinare”**, iar cealaltă **„Cyberbullying”**.
- Ghidați elevii să înțeleagă că o „glumă” online trece instantaneu în zona vătămării atunci când implică trei factori sistemici:

Dezechilibru de putere: Un grup vizează o singură persoană.

Lipsa consimțământului: Crearea sau distribuirea de conținut despre un coleg fără permisiunea sa explicită.

Repetiție și amploare: Postările online nu dispar; fiecare vizualizare, distribuie sau emoji de râs repetă continuu prejudiciul.

- Înainte de a deschide discuția pentru analiza personajelor, enunțați ferm următoarele limite:
 - „Pe măsură ce analizăm această poveste, regula anonimatului **este absolută**: nu se folosesc nume reale ale colegilor, conturi sociale active și nici conflicte școlare personale. Analizăm exclusiv personajele fictive de pe ecran.”
 - „Fiecare are «Dreptul de **a pasa**». **Dacă o** întrebare sau o activitate interactivă vi se pare prea apropiată de experiențele personale, puteți alege să nu răspundeți, fără să explicați motivul.”

Continuați povestea.

„Cum v-ați simți dacă ceva personal creat de voi ar fi transformat într-o glumă?”

- Când apare acest banner, opriți interfața digitală. Înainte de a primi răspunsuri, priviți clasa și comparați acest diapozitiv cu cel introductiv analizat anterior:

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- „Vă amintiți că diapozitivul de început spunea că lucrurile pornesc ca o glumă într-un chat de grup? Această întrebare vă cere să observați momentul exact în care gluma țintește o parte a identității voastre personale.”
- Ghidați explicit elevii (12–16 ani) să analizeze vulnerabilitatea specifică a expunerii artistice sau creative.
- Explicați că atunci când un personaj precum Andrei distribuie un desen original, acesta este un act de încredere personală într-un spațiu de grup.
- Transformarea acelei creații într-o memă batjocoritoare, fără consimțământ, nu este doar o fricțiune obișnuită între colegi — este o încălcare a limitelor care provoacă o degradare socială imediată.
- Instruiți elevii să își deschidă jurnalele de reflecție. Oferiți-le 60 de secunde pentru a nota termeni descriptivi. Îndepărtați-i de cuvinte elementare precum „trist” sau „furios”. Încurajați termeni potriviți nivelului lor de dezvoltare: „expus, încălcat, devalorizat, trădat și captiv social”.
- După ce elevii și-au notat sentimentele, explicați că suferința individuală este amplificată atunci când publicul digital pasiv se alătură prin emoji-uri de râs. Faceți clic pe „CONTINUE” pentru a observa cum reacționează restul chatului de grup la distribuirea memei.
- „Ce semne ar putea arăta că o persoană este rănită emoțional de bullyingul online?” Când acest banner apare în **interfață, opriți ecranul**. Adresați-vă direct elevilor pentru a evidenția diferența esențială dintre bullyingul fizic și cyberbullying:
„În scenariile fizice putem vedea ușor efectul — cineva plânge, se ascunde sau este încercuit fizic. Online, agresiunea urmărește persoana până în dormitor, în spatele ușilor închise. Pentru că nu îi putem vedea fața prin ecran, trebuie să fim mult mai atenți la comportamentul său pentru a înțelege că suferă.”

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- Ghidați clasa (12–16 ani) să observe semne în diferite contexte, conectând ceea ce se întâmplă în chatul digital cu schimbările din viața reală a unei persoane:
 - Semne digitale: Un coleg devine brusc complet tăcut într-un chat de grup foarte activ, își șterge fotografia de profil, părăsește servere comune sau își închide brusc dispozitivele.
 - Semne la clasă și în plan social: Scăderea bruscă a participării școlare, statul singur în pauze, anxietate vizibilă de fiecare dată când sună telefonul sau o diminuare bruscă a implicării academice.
 - Semne emoționale: Iritabilitate crescută, atitudine defensivă când este întrebat despre telefon sau semne de retragere socială și umilință profundă.

Oferiți elevilor două minute pentru a nota aceste schimbări comportamentale în jurnalele de reflecție. Folosiți exercițiul pentru a combate distorsiunea cognitivă potrivit căreia acțiunile online nu produc durere „reală”:

„Când cineva spune că o memă este «doar o glumă», uitați-vă la comportamentul real al persoanei vizate. Dacă se retrage, nu își mai distribuie lucrările sau tace, impactul este grav. Tăcerea într-un chat nu înseamnă acord sau indiferență — este adesea un semn că persoana se simte copleșită și izolată.”

- Înainte de a primi răspunsuri din clasă, reafirmați ferm limitele de siguranță:

„Când împărtășiți semnele observate, amintiți-vă regula strictă: nu dezvăluiți conturi personale, nu aduceți în discuție chaturi reale ale clasei și nu folosiți nume reale. Concentrați-vă exclusiv asupra semnelor comportamentale generale pe care trebuie să le observăm pentru a ne proteja reciproc.”
- Sintetizați pe tablă semnele identificate de elevi, subliniind că observarea acestor schimbări este primul pas către intervenția ca martor activ. Faceți clic pe „CONTINUE” **pentru** a ghida clasa spre modalități sigure de sprijinire a unui coleg care prezintă aceste semne emoționale.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- „Cami nu știe sigur cum să intervină.” Când acest banner apare pe ecran, **mențineți sistemul în pauză. Nu faceți clic pe Continue.** Adresați-vă elevilor validând anxietatea socială realistă care stă la baza ezitării lui Cami:

„Priviți expresia lui Cami și ecranul telefonului. Cami nu este cea care a creat mema și nici cea care râde, dar este blocată. Se simte inconfortabil pentru că știe că lucrurile au mers prea departe. Să discutăm de ce poate fi atât de înfricoșător pentru un martor să facă ceea ce este corect online.”
- Folosiți această întrebare specifică pentru a aborda presiunea colegilor și anxietatea legată de statut în grupa de vârstă 12–16 ani.
- Întrebați clasa: „*De ce se teme Cami că se va întâmpla dacă scrie «stop» chiar acolo, în chatul de grup?*”
 - Teamă de a deveni următoarea țintă a batjocurii lui Radu și Ioana.
 - Teamă de a fi izolată sau exclusă din principalul cerc social.
 - Convingerea că „va spune altcineva ceva, deci nu trebuie să o fac eu” (difuzarea responsabilității). Cartografiați răspunsurile pe tablă pentru a identifica temerile sociale centrale.
- Ghidați elevii să înțeleagă că intervenția nu presupune neapărat o confruntare publică. Prezentați-le trei căi operaționale distincte pentru Cami, de la solidaritate privată la raportare sistemică:

Opțiunea A: Verificarea privată (risc redus / impact mare). Instruiți-o pe Cami să minimizeze fereastra chatului de grup și să deschidă un mesaj direct, privat, *către* Andrei. Script: „Hei, Andrei, am văzut ce au postat în grup. Nu e deloc amuzant și mie chiar mi se pare foarte reușit desenul tău. Nu-i asculta.” Explicați că ruperea izolării persoanei vizate printr-un mesaj privat reduce efectul umilinței publice fără a atrage imediat atacurile agresorilor asupra martorului activ.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Țicleni
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

Opțiunea B: Schimbarea direcției în chatul de grup (risc mediu / efect clar).

Cami postează un mesaj neutru, de stabilire a limitei, direct în conversația activă pentru a întrerupe dinamica: „*Bine, oameni buni, nu mai e în regulă. Hai să ne oprim și să schimbăm subiectul.*” Învățați clasa că o redirectionare calmă, fără judecată, le poate da curaj și altor martori incomozi să nu mai trimită emoji-uri de râs.

Opțiunea C: Păstrarea dovezilor și implicarea unui adult (sistemică). Dacă chatul continuă să escaladeze, instruiți-o pe Cami să facă imediat capturi de ecran ale conversației pentru a păstra amprenta digitală. Subliniați că trebuie să ducă dovezile direct unui profesor de încredere, consilier sau părinte. Reamintiți clasei că solicitarea ajutorului unui adult pentru a proteja un coleg este un semn de forță comunitară, nu „pâră”.

- După ce clasa a formulat aceste opțiuni concrete pe tablă, selectați un elev voluntar care să facă clic pe „CONTINUE”.
- Opriți ecranul pe diapozitivul „Discussion”, în stil de caiet. Faceți trecerea din simularea digitală spunând: „Am observat cum creația artistică a lui Andrei a fost transformată într-o armă sub forma unei meme. Acum să ieșim complet din interfața chatului și să analizăm aceste întrebări pentru a construi un spațiu digital mai sigur pentru propria noastră clasă.”
- Înainte de a aborda întrebările, reafirmați ferm limitele de siguranță: „În timpul acestei discuții, regulile noastre rămân valabile: nu menționați chat-uri de grup reale, nu scoateți telefoanele și nu folosiți nume reale. Discutăm mecanismele comportamentului online.”
- Parcurgeți întrebările afișate în ordine, oferindu-le elevilor timp să își formuleze răspunsurile:
 1. „Unde se află limita dintre glumă/tachinare și cyberbullying?”
 2. „Ce roluri au avut oamenii în chat (agresor, susținători ai agresorului, apărători, observatori din exterior)?”

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- Puneți în discuție modelul dezangajării morale al lui Bandura. Reamintiți elevilor: „O glumă online încetează să mai fie glumă chiar în clipa în care persoana vizată vrea să se oprească. Dacă reacționați cu un emoji de râs la o postare dăunătoare, nu mai sunteți un observator din exterior — v-ați alăturat activ conversației ca susținător al agresorului.”
 3. „Cum s-ar putea simți persoana vizată în timpul și după incident? De ce s-ar putea teme martorii?”
 4. „Care sunt acțiuni sigure și realiste pe care un martor activ le poate face într-un chat de grup?”
- Reveniți la rezultatele jocurilor de rol. Evidențiați faptul că cyberbullyingul trece dincolo de poarta școlii și urmărește persoana vizată până în spațiul privat de acasă. Validați teama martorilor de izolare socială, dar subliniați că mesajele private scurte de solidaritate („pivotarea privată”) sunt acțiuni cu risc redus care rup imediat izolarea persoanei vizate.
 5. „Ce trebuie să salvați ca dovadă și cui puteți raporta la școală și acasă?”
- Desenați pe tablă diagrama structurală exactă de raportare. Spuneți explicit elevilor: „Nu ștergeți conversația din panică și nu intrați într-un război de mesaje cu agresorul. Faceți imediat capturi de ecran pentru a păstra amprenta digitală și prezentați-le direct unui profesor de încredere, unui părinte sau consilierului școlar.”
- Pe măsură ce elevii își împărtășesc răspunsurile, notați ideile esențiale pe tablă. Informați-i că exact aceste puncte vor constitui baza imediată a activității finale: redactarea în Canva a celor 3–4 reguli obligatorii **ale Codului de respect** online al clasei.

Ora 2 (40 de minute): Co-crearea unei politici restaurative și fixarea Cartei (opțional)

- *Instruiți* elevii să se organizeze în echipe mai mari, de câte șase. Distribuți fiecărei echipe o coală mare de carton.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- Cereți-le să redacteze o „Cartă socială a chatului clasei”, **în stil oficial și juridic**, care să conțină trei reguli operaționale nenegociabile pentru toate grupurile active de mesagerie ale elevilor.
- *Elemente obligatorii:* (1) Interdicția totală de a distribui imagini ale colegilor sau profesorilor fără consimțământ; (2) Obligația de a șterge imediat conținutul defăimător; (3) Regula de a opri explicit fluxul conversației de grup dacă un coleg este vizat.
- Conduceți un forum deschis cu întreaga clasă folosind aceste întrebări structurate:
 1. „*De ce permanența unei postări digitale provoacă unei persoane vizate anxietate de durată, comparativ cu un comentariu verbal temporar?*”
 2. „*Cum transformă acțiunile digitale pasive, precum vizualizarea unei postări sau adăugarea unui emoji de râs, o persoană într-un participant activ la cyberbullying?*”
 3. „*Ce reguli juridice și instituționale concrete îi protejează pe elevi împotriva distribuirii fără consimțământ a imaginilor lor în grupurile școlare?*”
- Rugați fiecare echipă să își citească cu voce tare carta redactată. Folosiți un vot democratic pentru a selecta cele mai puternice reguli de pe fiecare poster și combinațiile într-un singur document-cadru al clasei.
- Instruiți fiecare elev să își semneze numele în partea de jos a posterului. Fotografați carta finală și cereți administratorilor chatului clasei să fixeze imaginea în partea de sus a tuturor grupurilor active de comunicare ale elevilor.

SCENARIUL 6: „Când cuvintele online dor: povestea lui Ari” (Cadrul Üsküdar MEM)

- **Grup-țintă:** Vârste 13–16 ani (gimnaziu până la liceu)
- **Teme principale:** Bullying pe criteriul dizabilității, ableism, cyberbullying, efectul de dezinhibare digitală

Ora 1 (40 de minute):

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- Proiectați pe ecranul principal o succesiune de comentarii online anonime și dure, inspirate din situații reale. Explicați conceptul științific de Efect al **dezinhibării digitale**: lipsa contactului vizual direct, a tonului vocii și a feedbackului față în față în mediul online poate determina creierul utilizatorului să renunțe mai ușor la limitele morale.
- Definiți **ableismul**: discriminarea sau marginalizarea sistematică a persoanelor cu dizabilități fizice ori dificultăți cognitive. Explicați că, atunci când ableismul se combină cu cyberbullyingul, poate crea un mediu extrem de izolant pentru un elev vulnerabil.
- Deschideți portalul scenariului Üsküdar MEM: <https://platform.sabe-anti-bullying.eu/>. Proiectați povestea lui Ari, o elevă cu dizabilitate fizică ce încarcă o lucrare originală de artă digitală pe un forum al școlii.
- Citiți clar textul de pe pagina din dreapta, pe un ton serios și măsurat:
- „Un mesaj, un comentariu, o memă... poate chiar să rănească pe cineva? În acest scenariu veți explora modul în care acțiunile online afectează vieți reale. Ce rol veți alege să aveți?”
- Imediat după lectură, folosiți următorul script ținut pentru a pune sub semnul întrebării difuzarea responsabilității în mediul online:
- „Observați întrebarea finală: «Ce rol veți alege să aveți?» Într-un chat de grup nu puteți fi niciodată cu adevărat invizibili. Dacă vedeți o postare batjocoritoare despre un coleg și reacționați cu un emoji de râs, ați ales un rol. Dacă o redirecționați către alt grup, ați ales un rol. Chiar dacă rămâneți complet tăcuți și doar priviți pentru că vă este teamă să nu deveniți următoarea țintă, tot ați ales un rol. Astăzi vom vedea cum putem alege un rol care chiar îi protejează pe oameni.”
- Oferiți clasei **10 secunde de liniște totală** pentru ca întrebarea să își producă efectul. Apoi faceți clic pe START pentru a deschide povestea interactivă.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- Atrageți atenția elevilor asupra expresiei zâmbitoare a lui Ari și asupra desenului digital cu dragoni. Întrebați clasa: „*Să distribui ceva creat de tine presupune curaj. Când Ari apasă «send» pentru a le arăta colegilor lucrarea, ce speră sau se așteaptă să primească din partea lor?*” Notați pe tablă răspunsurile-cheie (de ex., încurajare, feedback, conexiune). Faceți clic pe „NEXT” **pentru** a observa cum se schimbă dinamica chatului.
- Arătați emoji-urile de râs de pe ecran. Întrebați clasa:
- „*Elevii care trimit aceste emoji-uri de râs ar putea spune: «Eu n-am scris comentariul, doar am reacționat!» Sunt martori nevinovați sau tocmai l-au ajutat pe Jordan să o hărțuiască pe Ari?*” Explicați că apăsarea unui emoji de râs validează agresorul și amplifică umilința persoanei vizate.
- Când ecranul devine gri, citiți întrebarea de pe banner:
„De ce este important să respectăm creativitatea și efortul unei persoane în mediul online?”
- Oferiți elevilor 60 de secunde de liniște pentru a se gândi la întrebare sau pentru a nota 2–3 cuvinte-cheie în jurnalele de reflecție. Înainte de a primi răspunsuri, reamintiți ferm clasei regulile de bază privind limitele:
„În timp ce discutăm despre cum îi protejăm pe colegi de acest tip de comportament, amintiți-vă regula strictă: nu menționați conturile personale ale nimănui, nu aduceți în discuție conflicte reale din clasă și nu folosiți nume reale. Ne concentrăm asupra principiilor generale ale respectului digital.”
- Notați ideile elevilor pe tablă. Reamintiți-le că aceste reflecții vor contribui direct la posterul „**Codul de respect online** al clasei”, pe care îl vor crea în Canva la finalul modului.
- După ce conceptele fundamentale de empatie și stabilire a limitelor digitale sunt clarificate, faceți clic pe „CONTINUE” pentru a ghida clasa spre explorarea modului în care martorii pot interveni activ pentru a o sprijini pe Ari.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

- Explicați elevilor că, odată ce o captură de ecran ajunge pe o pagină publică, contextul inițial se pierde. Persoana vizată pierde controlul asupra propriei povești, iar audiența crește exponențial. Faceți clic pe „NEXT”.
- Comparați această imagine cu prima scenă a lui Ari. Întrebați elevii:
„Priviți postura lui Ari, ochii ei și gestul de a închide telefonul. Cum contrastează ideea de «a închide telefonul» cu sentimentul că știi că postarea este încă activă pe o pagină publică a școlii?”
„Chiar dacă își stinge ecranul, s-a oprit bullyingul pentru ea?”
- Explicați că închiderea dispozitivului nu aduce ușurare atunci când elevul știe că ceilalți continuă să dea like, să distribuie sau să îi batjocorească identitatea în fundalul digital. Faceți clic pe „NEXT”.
- Când ecranul devine gri, citiți întrebarea din bannerul albastru central:
„Când devine o glumă online cyberbullying?”
- Desenați pe tabla fizică a clasei două coloane: „Tachinare inofensivă” și „Cyberbullying”. Cereți clasei să definească linia de demarcație. Ghidați elevii să înțeleagă că o glumă devine cyberbullying în momentul în care vizează o caracteristică ce nu poate fi schimbată (precum o dizabilitate), se bazează pe un dezechilibru de putere, implică vizare repetată sau provoacă suferință intenționată.
- Reamintiți elevilor că limitele concrete identificate în această dezbatere vor deveni ghidul textual al posterului colaborativ „Codul de **respect online al clasei**” pe care îl vor realiza la finalul unității. Faceți clic pe „CONTINUE” pentru a alege căile restaurative.
- Când ecranul devine gri, citiți întrebarea din bannerul albastru central: „De ce este important să vorbești cu un adult de încredere?”
- Cereți clasei să definească cine este un „adult de încredere” în mediul lor școlar (de ex., consilierul școlar, dirigintele, un membru al conducerii). Abordați direct

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticleni
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

întrebarea centrală: „De ce ezită adesea elevii să îi spună unui adult atunci când are loc cyberbullying? Ce teamă îi face să tacă și cum schimbă implicarea unui consilier sau profesor dezechilibrul de putere pe care se bazează agresorul?”

- Intervenți imediat dacă elevii încearcă să menționeze incidente școlare reale sau să critice profesori concreți pe nume. Mențineți discuția analitică și axată pe structură.
- Reamintiți elevilor să noteze aceste strategii concrete de intervenție. Ele vor constitui explicit secțiunea „**Mecanisme de raportare și sprijin**” a posterului colaborativ final „Codul de **respect online al clasei**” realizat în Canva. Faceți clic pe „CONTINUE” pentru a avansa către căile de rezolvare.
- Explicați că raportarea unui incident către un profesionist nu înseamnă „să bagi pe cineva în necaz” — înseamnă restabilirea echilibrului, asigurarea siguranței psihologice și oprirea discriminării sistemice bazate pe dizabilitate. Întrebați clasa: „Cum schimbă implicarea unui adult situația dintr-o povară privată într-o problemă pe care comunitatea școlară are acum responsabilitatea să o rezolve?”
- Reamintiți elevilor că raportarea formală permite școlii să aplice proceduri standard de siguranță digitală și să sprijine atât persoana vizată, cât și agresorul, prin intervenții corective. Faceți clic pe „NEXT”.
- Când se deschide ecranul de discuție, împărțiți clasa în grupuri mici de lucru colaborativ. Atribuiți fiecărui grup una sau două dintre întrebările afișate pe ecran pentru o analiză aprofundată de 5 minute:

Grupul 1: Cum s-a simțit Ari în fiecare etapă a scenariului? (Accent pe empatie și evoluția emoțională.)

Grupul 2: Cum ar putea acționa martorii pentru a o sprijini pe Ari? (Accent pe tacticile martorului activ versus susținerea pasivă a agresiunii.)

Grupul 3: Ce ar fi putut face Jordan diferit pentru a-și exprima opiniile fără să rănească pe nimeni? (Accent pe limitele dintre feedbackul constructiv între colegi și abuzul ableist.)

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

Grupul 4: *De ce este importantă raportarea incidentelor de cyberbullying?* (Accent pe ruperea ciclului izolării digitale.)

Grupul 5: *Cum pot elevii face spațiile digitale mai sigure și mai incluzive?* (Accent pe o cultură digitală proactivă.)

Grupul 6: *Ce acțiuni pot întreprinde prietenii sau colegii pentru a ajuta victimele cyberbullyingului?* (Accent pe solidaritatea interpersonală.)

- Mențineți strict limitele discuției. Dacă elevii încep să speculeze despre colegi reali, indicați pictograma colorată cu lanțul de figurine din colțul din dreapta jos al ecranului:

„Priviți figurile interconectate de pe ecran. Ele reprezintă solidaritatea colectivă, nu divizarea. Păstrați comentariile analitice, tratați personajele fictive ca studiu de caz și nu faceți referire la colegi individuali sau la conturi active.”

- După ce grupurile își încheie prezentările orale, cereți fiecărui grup să preia concluziile esențiale, strategiile de raportare și recomandările pentru martorii activi și să le sintetizeze într-un poster profesionist și foarte vizibil „Codul de respect **online al clasei**”, folosind Canva. Aceste coduri digitale de conduită vor fi exportate, distribuite digital în rețeaua mai largă a școlii și tipărite pentru a fi expuse permanent pe pereții clasei, ca dovadă a angajamentului pentru siguranța digitală.

Ora 2 (40 de minute): Fishbowl socratic și Protocolul aliatului digital (opțional)

- Instruiți elevii să scrie un mesaj de intervenție care ar putea fi inserat direct în conversația activă pentru a opri propagarea memei.
- Impuneți această regulă: *răspunsul text trebuie să fie neconfrunțional și să evite atacarea agresorului, deoarece aceasta ar declanșa doar un conflict de mesaje.* *
Scripturi aprobate pentru exersare: „Șterge asta, nu e în regulă”, „Ari a muncit mult la desenul acela, opriți editările” sau „Grupul acesta este pentru informații despre clasă, dați jos postarea”.

**Co-funded by
the European Union**

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- Așezați patru scaune în centrul sălii; restul clasei formează un cerc larg în jurul lor. Invitați patru elevi să stea pe scaunele din centru și să dezbată exact următoarele întrebări, în timp ce clasa ascultă:
 1. „De ce o memă crudă care vizează o dizabilitate fizică poate provoca prejudicii emoționale profunde sentimentului de siguranță academică al unui elev?”
 2. „Cum modifică ascunderea în spatele unui ecran responsabilitatea morală a unui elev, comparativ cu rostirea aceleiași insulte față în față?”
 3. „Care sunt responsabilitățile concrete ale administratorului unui chat de grup atunci când este postat conținut de excludere sau ableist?”

Dacă un elev din cercul exterior dorește să contribuie, trebuie să vină în centru, să atingă ușor pe umăr un elev de pe unul dintre scaune și să îi ia locul.

- Rugați fiecare elev să își deschidă caietul digital. Instruiți-i să scrie un „Protocol personal al aliatului digital” alcătuit din trei reguli:
 1. Nu redirecționați și nu redistribuiți niciodată prin captură de ecran o memă batjocoritoare care vizează un coleg.
 2. Trimiteți întotdeauna un mesaj privat de sprijin direct persoanei vizate (*de ex., „Am văzut postarea din grup. A depășit complet limita. Mie mi se pare extraordinară lucrarea ta”*).
 3. Faceți o captură de ecran a hărțuirii, cu marcajele de timp vizibile, și raportați situația unui adult de încredere.

ANEXĂ: RESURSE PENTRU PROFESORI ȘI ȘABLOANE PENTRU ELEVII

SECȚIUNEA 5: FIȘE DE LUCRU PENTRU ELEVII ȘI JURNALE DE REFLECȚIE

5.1 Jurnalul de reflecție asupra scenariului (Monitorizarea cunoștințelor și emoțiilor)

Grup-țintă: Vârste 7–16 ani (adaptabil pentru toate modulele)

Instrucțiuni pentru elevi: Completați individual acest jurnal de reflecție după simularea digitală de joc.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Târgu Mureș
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

PARTEA 1: MONITORIZAREA EMOTIILOR

1. **Perspectiva personajului:** Ce personaj ați urmărit în scenariu? Cum s-a simțit atunci când conflictul a atins punctul culminant? Folosiți un vocabular emoțional nuanțat (*de ex., izolat, umilit, devalorizat, trădat, captiv social*).

Răspunsul meu:

2. **Impactul publicului:** Cum a influențat reacția colegilor din jur emoțiile persoanei vizate? (De ex., emoji-urile de râs sau conformarea tăcută au amplificat prejudiciul?)

Răspunsul meu:

3. **Autoevaluare:** Dacă v-ați afla în exact această situație în viața reală, care ar fi reacția emoțională instinctivă imediată?

Răspunsul meu:

PARTEA 2: CUNOȘTINȚE ȘI ANALIZĂ SITUAȚIONALĂ

4. **Punctul critic de cotitură:** Identificați momentul exact din jocul digital în care alegerea unui personaj a făcut situația semnificativ mai bună sau mai rea.

Răspunsul meu:

5. **Încadrarea situației:** Pe baza Modulului 1, acest scenariu a prezentat un conflict general între colegi sau bullying sistematic? Argumentați alegerea folosind cele trei criterii de bază: **Repetiție**, **Intenție** și **Dezechilibru de putere**.
 - ☐ Conflict general (dezacord singular, dinamică de putere egală)
 - ☐ Bullying sistematic (vizare repetată, vătămare intenționată, dezechilibru de putere)
6. **Dilema morală:** Ce temeri sau blocaje sociale ar putea împiedica un martor să intervină și să ajute în acest scenariu? (De ex., anxietate legată de statut, difuzarea responsabilității, teama de a deveni următoarea țintă.)

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

Răspunsul meu:

5.2 Cardul meu personal cu acțiuni de martor activ

Instrucțiuni pentru elevi: Decupați cardul de mai jos, scrieți o formulare concretă de intervenție pe care vă simțiți în siguranță să o folosiți și păstrați cardul în penar sau portofel ca reamintire personală.

+-----+ | **TRUSA SABE A**

MARTORULUI ACTIV ||| **Ce pot SPUNE (formulare directă):** ||

”-----” ||

(Exemple: „Oprește-te, nu e amuzant”, „Lasă-l în pace.”) ||| **Ce pot FACE (acțiune**

indirectă): || * Mă deplasez fizic pentru a sta lângă colegul vizat și a-i rupe izolarea. || *

Creez o diversivune simplă pentru a întrerupe agresiunea în siguranță. || * Salvez capturi de ecran cu marcaje de timp și le arăt unui adult de încredere. | +-----

-----+

SECȚIUNEA 6: EVALUĂRI FORMATIVE DE CONSOLIDARE

6.1 Test cumulativ pentru modulele 1–4 (Evaluare tipăribilă pentru clasă)

Numele elevului: _____ **Data:** _____

Instrucțiuni: Selectați răspunsul operațional cel mai corect.

- Când depășește o glumă obișnuită sau o tachinare jucăușă între colegi limita și devine cyberbullying?**
 - A) În momentul în care un profesor observă că se întâmplă.
 - B) Exact în momentul în care persoana vizată vrea să se oprească sau atunci când există dezechilibru de putere, lipsa consimțământului și amplificare prin audiență.
 - C) Numai dacă include în mod explicit limbaj abuziv sau vulgar.
- Dacă reacționați cu un emoji de râs, într-un chat de grup, la o memă stânjenitoare despre un coleg, distribuită fără consimțământ, ce rol ați asumat?**
 - A) Observator nevinovat, pentru că nu ați creat mema.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

km

Liceul Tehnologic Ticleni
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

- B) Apărător, pentru că mențineți atmosfera relaxată în chat.
 - C) Susținător al agresorului, pentru că i-ați validat comportamentul și ați amplificat umilința publică a persoanei vizate.
3. **Ce reprezintă conceptul științific numit „Efectul de dezinhibare digitală”?**
- A) Viteza cu care o fotografie digitală se răspândește pe mai multe forumuri școlare.
 - B) Modul în care lipsa contactului vizual și a feedbackului față în față în mediul online poate face creierul să renunțe mai ușor la limitele morale.
 - C) Setările tehnice folosite pentru blocarea utilizatorilor rău intenționați în aplicațiile sociale.
4. **Care dintre următoarele este considerată o „intervenție indirectă” eficientă și cu risc redus pentru un martor care observă excludere fizică sau verbală?**
- A) Contra-agresiune fizică pentru a-l împinge pe agresor.
 - B) Activarea rapidă a rețelei de protecție a adulților din școală (profesori de serviciu, supraveghetori de etaj sau membri ai conducerii).
 - C) Să rămână complet nemișcat pentru a nu atrage atenția asupra sa.

Barem pentru profesori:

1. **B** — Un comentariu încetează să mai fie o glumă în momentul în care provoacă suferință, nu are consimțământ și implică o dinamică de putere.
2. **C** — Emoji-urile de râs susțin activ și amplifică hărțuirea digitală.
3. **B** — Dezinhibarea digitală explică de ce elevii spun online lucruri pe care nu le-ar spune niciodată față în față.
4. **B** — Folosirea structurilor de protecție ale adulților îl protejează pe martorul activ și, în același timp, asigură siguranța victimei.

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmOp

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

SECȚIUNEA 7: FIȘE DE LUCRU PENTRU STRATEGII DE ADAPTARE ȘI CONTRACARARE

7.1 Cadrul comunicării „Girafa” (Instrument pentru incluziune relațională)

În cadrul SABE, distingem între două moduri de comunicare: Șacalul (**învinovățire**, etichetare, excludere) și Girafa (**empatie**, perspectivă largă, exprimarea nevoilor).

Sarcină: Transformați aceste formulări de excludere ale „Șacalului” în mesaje de bun venit ale „Girafei”.

Formularea de excludere a Șacalului	Reformularea incluzivă a Girafei
„Pleacă, jocul este deja plin! Nu avem loc pentru tine.”	de ex., „Am început deja meciul, dar poți fi următorul la rând sau putem adăuga încă un jucător în echipa noastră!”
„Nu poți juca cu noi, ești prea lent și mereu ne strici scorul mare.”	Rândul tău:
„Aceasta este banca noastră privată. Du-te și găsește alt loc unde să stai.”	Rândul tău:

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

kmop

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

7.2 Protocolul amprenteii digitale (Strategie de contracarare a cyberbullyingului)

Dacă sunteți vizat online sau observați un coleg hărțuit într-un chat de grup, aplicați

Protocolul în trei pași:

- **Pasul 1: Nu răspundeți și nu ștergeți din panică.** Intrarea într-un război de mesaje online escaladează conflictul. Nu ștergeți imediat conversația, deoarece reprezintă o dovadă importantă.
- **Pasul 2: Păstrați dovezile. Faceți** imediat capturi **de ecran** care să arate informațiile contului expeditorului, textul sau materialul concret și marcajele exacte de timp.
- **Pasul 3: Inițiați „pivotarea privată”.** Minimizați chatul public de grup și deschideți un mesaj direct, privat, către colegul vizat. Spuneți-i că are sprijinul vostru și că veți raporta împreună incidentul unui adult.

SECȚIUNEA 8: PORTALURI INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE ȘI LINII DE ASISTENȚĂ

Profesorii și elevii pot accesa sprijin instituțional, îndrumare juridică și consiliere prin următoarele rețele naționale dedicate:

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CENTRO SVILUPPO
CREATIVO
DANILO DOLCI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

Liceul Tehnologic Ticlești
JUDEȚUL GORJ - ROMANIA

Țara parteneră DOCX	Linia națională de asistență pentru copii (gratuită/confidențială)	Site oficial anti-bullying / pentru siguranță online
Polonia	116 111 (Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży)	www.sieciaki.pl / dyzurnet.pl
România	119 – Linia pentru protecția copilului împotriva abuzului 116 111 (Asociația Telefonul Copilului)	https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/protectie/siguranța-pe-internet
Bulgaria	116 111 — Linia națională de asistență pentru copii / Национална телефонна линия за деца, administrată de Agenția de Stat pentru Protecția Copilului. Pentru pericol imediat: 112. Pentru sprijin privind siguranța online: 124 123.	www.safenet.bg Direcția GDBOP pentru criminalitate informatică / cybercrime.bg.
Grecia	1056 (Linia națională de asistență pentru copii – SOS)	www.cyberalert.gr / www.hamogelo.gr
Italia	114 (Emergenza Infanzia) / 19696 (Telefono Azzurro)	www.generazioniconnesse.it
Turcia	ALO 183 (Sosyal Destek Hattı) / ALO 141 (MEB İletişim)	www.guvenliweb.org.tr / ihbarweb.org.tr

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.